

Warszawa, 16 czerwca 2025 r.

DR.5133.5.18.2025.OS

ZAWIADOMIENIE

Działając na podstawie art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r., poz. 1292), oraz § 15 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz.U. 2011 nr 113 poz. 661, ze zm.)

- zawiadamiam o włączeniu karty ewidencyjnej **stacji kolejowej Szydłowiec położonej w miejscowości Sadek** (dz. ew. 836/2, ob. 0012) do wojewódzkiej ewidencji zabytków.

Dworzec kolejowy powstał w wyniku budowy Drogi Żelaznej Iwanogrodzko-Dąbrowskiej, czyli najdłuższej linii kolejowej w Królestwie Polskim. W 1887 r. linia ta połączyła Dąbrowę Górniczą z Dęblinem poprzez stacje w Radomiu, Szydłowcu, ob. Skarżysku Kamiennej, Kielcach, Olkuszu, Sławkowie, Strzemieszycach. Stację Szydłowiec zlokalizowano ok. 5 km od centrum miasta – w Sadku. Pierwsze budynki kolejowe zostały wzniesione najprawdopodobniej w 1885 r., w kolejnych latach prowadzono rozbudowy i modernizacje. Budynek stacyjny stanowił część zabudowy obejmującej budynki mieszkalne i administracyjne. Podczas I wojny światowej dworzec służył wojskom austriacko-pruskim, w trakcie II wojny światowej został częściowo zniszczony atakiem bombowym – zachował się fragment południowej części obiektu. W dniach 24 września 1942 r. oraz 13 stycznia 1943 r. ze stacji wyruszył transport Żydów do Obozu Zagłady w Treblince. Po zakończeniu wojny północnej części dworca nie odbudowano, zachowując jedynie jego fragment.

Zachowany fragment dworca stacji kolejowej Szydłowiec jest murowany, częściowo podpiwniczony, 2-kondygnacyjny, kryty dachem wielospadowym. Elewacje są w większości tynkowane, 2- i 3-osiowe z pozostałościami wystroju, na który składają się m.in. gzymsy międzykondygnacyjny i wieńczący, pilastry, boniowanie. Stolarka okienna jest w znacznym stopniu uszkodzona.

Wartość przedmiotowego budynku wynika z jego związków z historią miasta. Usytuowana na wyniesieniu terenu stacja kolejowa Drogi Żelaznej Iwanogrodzko-Dąbrowskiej pozwoliła na rozwój przemysłowy regionu. Forma budynku, pomimo zniszczeń dokonanych w czasie II wojny światowej, dokumentuje rangę oraz rolę wznoszonej w tym czasie infrastruktury kolejowej. Obiekt wiąże się również z historią społeczności żydowskiej, która stanowiła ważną grupę mieszkańców regionu. W czasie II wojny światowej ze stacji w Sadku wyruszyły dwa transporty Żydów do Obozu Zagłady w Treblince. Tragiczne wydarzenia upamiętniają pozostałości budynku stacyjnego. Jednocześnie przedmiotowy obiekt może służyć do badań nad architekturą kolejową wznoszoną na ziemiach polskich w czasach zaborów oraz jej modernizacji i adaptacji do potrzeb rozwijającego się po 1918 r. państwa.

Na podstawie art. 22 ust. 2 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, wojewódzki konserwator zabytków prowadzi wojewódzką ewidencję zabytków w formie kart ewidencyjnych zabytków znajdujących się na terenie województwa, a zgodnie z art. 22 pkt. 4 i 5 tejże ustawy, w gminnej ewidencji zabytków (prowadzonej przez organy samorządu terytorialnego w formie kart adresowych zabytków nieruchomości z terenu gminy) powinny być ujęte zabytki nieruchomości: wpisane do rejestru zabytków, znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji oraz inne zabytki wyznaczone przez wójta/burmistrza/prezydenta miasta w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Zgodnie z art. 39 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. 2024 poz. 725), w stosunku do obiektów budowlanych oraz obszarów niewpisanych do rejestru zabytków, a ujętych w gminnej ewidencji zabytków, pozwolenie na budowę lub rozbiórkę obiektu budowlanego wydaje właściwy organ w uzgodnieniu z wojewódzkim/samorządowym konserwatorem zabytków. Artykuł 7 pkt. 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami uwzględnia również ochronę dla zabytku nieruchomego figurującego w gminnej ewidencji zabytków poprzez ustalenie ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy oraz decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej (linii kolejowej/ lotniska użytku publicznego).

Natomiast zgodnie z § 15 ust. 1 ww. rozporządzenia o zamiarze włączenia karty ewidencyjnej zabytku do wojewódzkiej ewidencji zabytków, o włączeniu tej karty, sporządzeniu nowej karty ewidencyjnej zabytku, o zamiarze wyłączenia karty ewidencyjnej zabytku z wojewódzkiej ewidencji zabytków lub o wyłączeniu tej karty wojewódzki konserwator zabytków zawiadamia niezwłocznie właściciela lub posiadacza zabytku albo nieruchomości lub rzeczy ruchomej, która przestała być zabytkiem.

MAZOWIECKI WOJEWÓDZKI

KONSERWATOR ZABYTEKÓW

/-/

Marcin Dawidowicz
/podpisano elektronicznie/

Załączniki:

1. Karta ewidencyjna (opr. M. Wesołowska, 2025)

Otrzymują:

1. Starostwo Powiatowe w Szydłowcu, pl. M. Konopnickiej 7 26-500 Szydłowiec
2. PKP S.A., Al. Jerozolimskie 142A, 02-305 Warszawa
3. Aa (DR: OS)

Do wiadomości:

1. Urząd Gminy i Miasta w Szydłowcu, Rynek Wielki 1 26-500 Szydłowiec.
2. Narodowy Instytut Dziedzictwa

Kwalifikowany podpis elektroniczny ma skutek równoważny podpisowi własnoręcznemu (art. 25 ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE).

Niniejszy wydruk pisma, na podstawie art. 39³ kodeksu postępowania administracyjnego, nie wymaga podpisu odręcznego. Pismo zostało wydane w formie dokumentu elektronicznego przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego i podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym. Wydruk pisma stanowi dowód tego, co zostało stwierdzone w piśmie wydanym w formie dokumentu elektronicznego. Imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe osoby, która pismo podpisała, a także identyfikator pisma nadawany przez system teleinformatyczny, za pomocą którego pismo zostało wydane – w załączeniu.